

SEVERSKÁ% DETEKTIVKY - 1.

ĀEtrtek, 05 ĀĀ-jen 2017

Mám ráda severské detektivky. Mám ráda i nĀmecké, francouzské, americké, kdysi tu byly k mání i australské. O anglických ani nemluvĀ. Všechny jsou bájeĀné, svĀm zpĀsobem, všechny zobrazují ĀĀivot a myšlen tamĀjších lidí.

Jen jedno je stejné: ona pohádka o zlu, které je následnĀ potrestáno. Dnes bych se chtĀla zmĀnit o detektivkách, které jistĀ znáte - vĀĀĀm, ĀĀe neexistuje fanoušek severské krimi, který by neznal kultovní „MilĀnium“ švĀdského spisovatele Stiega Larssona. Stieg Larsson zaĀal pomĀšlet na napsání detektivního romĀnu uĀĀ na poĀĀtku devadesĀtĀch let. Trvalo však dalších deset let, neĀĀ zaĀal psĀt beletrii. Byl milovĀnik anglosaské literatury, dobĀme znal dĀla Elizabeth GeorgeovĀ, Minette WaltersovĀ a Sary ParetskyovĀ. Velmi dobĀme chĀpal, jakĀ ingredience mĀ obsahovat dobrĀ kriminĀlnĀ pĀĀbĀh, aby byl lĀkavĀm soustem pro ĀĀenĀĀme. ProtoĀĀe Stieg Larsson pracoval jako novinĀĀm, jeho pĀĀpravy k romĀnu byly dĀkladnĀ. NeĀĀ zaĀal psĀt vypracoval detailnĀ synopsi deseti knih. PsĀt zaĀal v roce 1997, ale nakladatele kontaktoval aĀĀ v lĀtĀ roku 2003, to uĀĀ mĀ dokonĀĀenĀ dvĀ knihy a pracoval na tĀĀetĀ. ObrĀtil se na nakladatelstvĀ PiratfĀrlaget, kterĀ jeho rukopisy odmĀtlo hned dvakrĀt. Na podzim roku 2003 však s Larssonem podepsalo smlouvu na vydĀnĀ všech tĀĀmĀ knih nakladatelstvĀ Nordstedts. UĀĀ to samo o sobĀ je v pĀĀpĀdĀ zaĀĀnĀjĀcĀho spisovatele zcela mimoĀĀdnĀ. JešĀ neĀĀ knihy vyšily ve ŠvĀdsku, byla prĀva prodĀna do NĀmecka a do Norska. BĀhem roku 2004 Larsson provedl menšĀ úpravy prvnĀch dvou knih a dokonĀil tĀĀetĀ. Noci strĀvenĀ psĀnĀm kriminĀlnĀch románĀ byly pro Stiega Larssona relaxĀcĀ a odreagovĀnĀm. Bylo pro nĀj zĀbavnĀ vymĀšlet postavy, zĀpletky, konspirace, protoĀĀe vše byla jen fikce, kterĀ nemohla nijak ohrozit ani jeho, ani jeho pĀĀitelkyni Evu. ĀĀeasto pracoval celou noc, coĀĀ spolu s nĀroĀnou pracĀ novinĀĀme, špatnou ĀĀivotosprĀvou, desĀtkami vykouĀĀenĀch cigaret a spoustou kĀvy tvoĀĀ obraz klasickĀho workoholika. A tak se Stieg Larsson celosvĀtovĀho űspĀchu svĀch knih nedoĀĀil. KdyĀ na konci roku 2004 zemĀmel, zbĀvalo do vydĀnĀ prvnĀ knihy jen nĀkolik mĀsĀĀ...

StiegĀ v spolupracovĀnĀk z TT, Kenneth Ahlborn, v rozhovoru pro Veckans AffĀrer uvĀdĀ, ĀĀe postava Lisbeth SalanderovĀ se zrodila pĀĀi debatĀ bĀhem pĀĀestĀvky v prĀci. HovoĀĀili spolu o tom, jak by asi vypadaly a jednaly postavy z dĀĀskĀch kdyby vyrostly. Stiega zaujala pĀĀedstava dospĀlĀ Pipi DlouhĀ punĀochy. Byla by to nepĀĀizpĀsobivĀ dĀvka, nejspĀš s lehkou mozkovou disfunkcĀ, kterĀ se jen s velkĀmi obtĀĀemi zaĀĀazuje do „normĀlnĀ spoleĀnosti“. ĀĀĀst z tĀĀto myšlenek se odrazila v postavĀ Lisbeth SalanderovĀ. Asi mĀsĀ pĀĀed smrtĀ poslal Stieg Larsson svĀ pĀĀitelkyni e-mail, v nĀmĀĀ sdĀluje, ĀĀe dokonĀil zhruba polovinu ĀĀvtĀ knihy. Napsal prĀ zaĀĀtek a konec, ale stĀĀec zatím zĀstĀvĀ rozepsĀnĀ. Bylo otĀzkou, zda Eva GabriĀlssonovĀ, kterĀ se na psĀnĀ romĀnĀ z velké ĀĀĀsti podĀlela, bude moci knihu dokonĀit. Celou zĀlĀĀitost však vĀĀnĀ zkomplikoval dlouholetĀ spor o dĀĀictvĀ mezi Evou a Stiegovou rodinou. Stieg Larsson ĀĀil sice s Evou aĀĀ do svĀ smrti, nebyli však oficiĀlnĀ manĀĀelĀ a ani nemĀli spolu dĀĀti, takĀĀe podle švĀdskĀho prĀva Stiegovu pozĀĀalost zdĀdili jeho otec a bratr. Eva GabriĀlssonovĀ tak po dvaatĀmĀceti rocĀch ĀĀivota po jeho boku nedostala ani povĀĀtnĀ "Ā" z dĀĀictvĀ pĀĀesahujĀcĀho sto milionĀ eur.

Trilogie MilĀnium dalece pĀĀesahuje rozmĀr klasickĀho detektivního ĀĀĀnru — šĀĀmĀ a hloubkou svĀho zĀbĀ pĀĀipomĀnĀ spĀše nesmĀrnĀ rozmanitou a plastickou fresku souĀĀsnĀ spoleĀnosti. Po jeho smrti si tĀmpĀdem dĀĀicovĀ a nakladatelĀ rychle spoĀĀitali, ĀĀe by byl nesmysl nepokraĀovat v sĀrii, kterĀ se mezitĀm stala doslova fenomĀnem. PokraĀovĀnĀ se ujal švĀdskĀ novinĀĀm a spisovatel David Lagercrantz (1962), kterĀ v roce 2015 napsal dalšĀ dĀl - kriminĀlnĀ romĀn „DĀvka v pavouĀĀi sĀti“.

Knihy vyšila ve vĀce neĀĀ ĀĀtyĀmĀceti zemĀch a prodalo se jĀ pĀĀes milionĀ vĀtiskĀĀ. PĀtĀ, prĀ pĀĀedpĀ sĀrie, nazvanĀ „MuĀĀ, kterĀ hledal svĀĀ stĀn“, vyšel souĀĀasnĀ ve dvaceti zemĀch. ĀĀeskĀm ĀĀenĀĀm zprostĀĀedkovĀvĀ celou sĀrii nakladatelstvĀ Host. Zdroj: nakladatelstvĀ HOST